

① אֲדִין מִלְתָּא הוֹדַע אַרְיִוֹף לְדַנְיָאֵל, וְדַנְיָאֵל עַל וּבִעָה קָדָם מִלְפָּא. וְכֵן אָמַר לָהּ דִּי הִשְׁפַּחַת גְּבַר מִן בְּנֵי גְלוּתָא דִּי יְהוּד דִּי פִשְׁרָא לְמִלְפָּא יְהוּדַע. אָמַר לָהּ אַנְתָּ הוּא דַנְיָאֵל. וְכִי לֹא הָיָה מִפִּירו. אֲלֹא אָמַר לוֹ: יֵשׁ בְּךָ פֶּחַ לְסַפֵּר לִי אֵת הַחֲלוּם וּפְתָרוֹנוֹ. אָמַר לוֹ: הֵן. אָמַר לוֹ: אֵימְתִי. אָמַר לוֹ: אֲנִי אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ זְמַן לֹא לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם וְלֹא לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם, אֲלֹא הֵמַתָּן לִי הַלְיָלָה וְלִבְכָר אֲנִי אָמַר לָךְ.

מלפא, אריוף, דניאל

② רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מְצִינּוּ בִּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת עַל הַצְּדִיקִים, שְׂמֵת־פְּלִלִים שְׁלֹא יֵאָסְפוּ עִם הַרְשָׁעִים. דַּנְיָאֵל אָמַר, (דַּנְיָאֵל ב, יח) 'וְרַחֲמִין לְמַבְעָא מִן קָדָם אֱלֹהֵי שְׁמַיָּא עַל רְזָא דְנָהּ דִּי לֹא יְהוּבְדוֹן דַּנְיָאֵל וְחִבְרוּהִי'. וְדוֹד אָמַר, 'אַל תֵּאָסֵף עִם חַטָּאִים נִפְשֵׁי'.

אריוף, דניאל, ב

③ כִּי אֲשֶׁר יִתְנַבְּאוּ 'בְּחֲלוּם' לֹא יִקְרְאוּהוּ 'חֲלוּם' בְּשׂוּם פְּנִים אַחַר הַגִּיעַ הַנְּבוּאָה אֲלֵיהֶם 'בְּחֲלוּם'. אֲלֹא יִפְסְקוּ לְגַמְרֵי שֶׁהוּא נְבוּאָה. — כְּמוֹ שֶׁאָמַר 'יַעֲקֹב אֲבִינוֹ', כִּי כֹּאֲשֶׁר הִתְעוֹרַר מִ'חֲלוּם הַנְּבוּאָה' הֵהוּא לֹא אָמַר שְׁנֵה 'חֲלוּם'. אֲכַל פֶּסֶק וְאָמַר: "אֲכֵן יֵשׁ יְיָ בְּמִקּוֹם הַזֶּה וְגו'".³⁴ וְאָמַר: "אַל שְׂדֵי נִרְאָה אֵלַי בְּלוֹז בְּאַרְץ כְּנַעַן"³⁵. וְפֶסֶק שֶׁהוּא נְבוּאָה. אָמַנְס בְּשִׁלְמָה אָמַר: "נִיבְרַח שְׁלֹמֹה וְהֵנָּה חֲלוּם"³⁶. וְכֵן דַּנְיָאֵל. תְּמַצָּאֵהוּ מִתִּיר הַמְּאָמַר שֶׁהֵם חֲלוּמוֹת — וְאֵף עַל פִּי שֶׁהֵיָה רוֹאֵה בְּהֵם מִלְאָךְ וַיִּשְׁמַע דְּכָרוֹ — וַיִּקְרָאֵם חֲלוּמוֹת, נֶאֱפְלוּ אַחַר דַּעְתּוֹ מֵהֵם מֵהַ שִׁנְדַע. — אָמַר: "אֲדִין לְדַנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי לִילִיא תָּא גְלִי"³⁷. וְאָמַר עוֹד: "בְּאֲדִין חֲלֵמָא כְּתַב וְגו'. חוּזָה הוֹיָת בְּחוּזֵי עִם לִילִיא וְגו'. וְחוּזֵי רֵאשִׁי בְּהַלְנֵי"³⁸. וְאָמַר: "וְאַשְׁתוּמֵם עַל הַמְּרָאָה, וְאִין מְכִין"³⁹. — וְאִין סַפֵּק שְׂזֹאת מִדְּרַגָּה — לְמַטָּה מִמְּדְרַגַת אֲשֶׁר נֶאֱמַר בְּהֵם: "בְּחֲלוּם אֲדַכֵּר בּוֹ"⁴⁰: וְלִזְהָ הַסְּכִימָה הָאֵמָה לְסִדּוֹר 'סִפְרֵי דַנְיָאֵל' מִכָּלל 'כְּתוּבִים'. לֹא מִן 'נְבִיאִים' וְלִזְהָ הַעִירִיתִיד שְׁנֵה הַמִּין מִן הַנְּבוּאָה אֲשֶׁר לְדַנְיָאֵל וּשְׁלֹמֹה — אֵף עַל פִּי שֶׁרָאוּ בּוֹ 'מִלְאָךְ בְּחֲלוּם' — לֹא מְצָאוּ בְּעֵצָמָם שֶׁהִיא נְבוּאָה גְמוּרָה. אֲכַל 'חֲלוּם'. יוֹדֵיעַ בְּאַמְתַּת עֲנִינִים. — וְהוּא מַכַּת מִי שֶׁיִּדְבַּר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. וְזֹאת הִיא הַמְּדְרַגָּה הַשְּׁנִית. וְכֵן בְּסִדְר 'כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ' לֹא שְׁמוֹ הַפְּרָשׁ בֵּין מִשְׁלֵי נְקֻלָּת וְדַנְיָאֵל וְתַלְמִים וּבֵין 'מְגִלַת רוּת' אוֹ 'מְגִלַת אֶסְתֵר'. — הַכֹּל בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נִכְתְּבוּ. וְאֵלוֹ גַּם כֵּן כָּלֵם יִקְרְאוּ נְבִיאִים בְּכָלֵל.

דניאל, חזקיהו, חזקיהו

④ מְטֻרְנָה אַחַת שְׂאֵלָה אֵת רַבִּי יוֹסִי בַר חֲלַפְתָּא אָמְרָה לִיָּה מַהוּ דִּין שְׁנַאֲמַר (דַּנְיָאֵל ב, כא) 'יְהֵב חֲכַמְתָּא לְחַכִּימִין' לֹא הוּוּ צְרִיף קְרָא לְמִימַר אֲלֵא יְהֵב חֲכַמְתָּא לְלֹא חַכִּימִין וּמַנְדַּעָא לְלֹא יְדַעֵי בִינָה אָמַר לָהּ מְשַׁל אִם יְכוּאוּ אֲעֲלֵךְ שְׁנֵי בְנֵי אָדָם לְלוּוֹת מִמֶּךָ מְמוֹן אַחַד מֵהֶן עֲשִׂיר וְאַחַד מֵהֶן עֲנִי לְאִיזָה מֵהֶן אֵת מְלִיָּה לְעֲשִׂיר אוֹ לְעֲנִי אָמְרָה לוֹ לְעֲשִׂיר אָמַר לָהּ וְלִמָּה אָמְרָה לוֹ שְׂאֵם אֲבָד הָעֲשִׂיר מְמוֹנֵי יֵשׁ לוֹ מֵהִיכֵן יִפְרַע אֲבָל אִם אֲבָד הָעֲנִי מְמוֹנֵי מֵאִין יִפְרַע לִי אָמַר לָהּ וְלֹא יִשְׁמַעוּ אֲזַנְיָךְ מַה שְׂאֵת מוּצִיאָה מִפִּידֵךְ אֵלּוֹ נְתָן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכַמָּה לְטַפְשִׁים הֵיוּ יוֹשְׁבִים וְהוֹגִין בְּהַ בְּכַתִּי כְּסֹאוֹת וּבְכַתִּי תִיאַטְרִיאוֹת וּבְכַתִּי מְרַחֲצָאוֹת אֲלֵא נְתָן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכַמָּה לְחַכִּימִין וְהֵם יוֹשְׁבִין וְהוֹגִין בְּהַ בְּכַתִּי לְנִסְיוֹת וּבְכַתִּי מְדַרְשׁוֹת הֵיוּ יְהֵב חֲכַמְתָּא לְחַכִּימִין וּמַנְדַּעָא לְיְדַעֵי בִינָה'.

דניאל, חזקיהו, חזקיהו

דבר אחר יהב חכמתא להבין זה יוסף הצדיק שנאמר (בראשית מט) ויאמר פרעה אל יוסף אהרי הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך ומנרעא לירעי בינה זה דניאל ותבירו שנאמר ארין לדניאל בהווא די ליליא רוא גלי (היטל ב).

אליה ואג נתי י

6

26 א א

יוסף	דניאל
אין נבון וחכם כמוך (מ"א לט)	בכל חכמה... ומביני מדע (א' ד)
ויהי ה' את יוסף ויט אליו	ויתן האלהים את דניאל
בעיני שר בית הסהר (ל"ט כא)	לחסד ולרחמים חסד ויתן חנו לפני
זעפים (מ' ו)	שר הסריסים (א' ט)
יפות מראה	זעפים (א' י)
ובריאות בשר (מ"א ב)	מראיהם טוב
כל חרטמי מצרים (מ"א ח)	ובריא בשר (א' טו)
חמש ידות (מ"ג לד)	החרטמים (א' כ)
ותפעם רוחי (ג)	עשר ידות
	ותתפעם רוחו (ב' א)
	ותפעם רוחו (מ"א ח)

אולם דווקא הדמיון הרב בין הפרשיות מבליט את ההבדל בין האישים והמעשים.

פרעה חלם חלום אקטואלי מעשי	נבוכדנצר זכה למידע עתידני הסטורי
פרעה ביקש את פתרון החלום	נבוכדנצר דרש גם את גילוי החלום וגם פתרון
יוסף הציע פתרון לבעיות הממלכה, נעשה משנה	דניאל נשאר פסיבי והסתפק בפענוח החלום
יוסף דאג לתיקון העולם	דניאל נשאר בגלות